

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen, na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40
Mesečna priloga: Vestnik SHS

SLOVENEK

Gene Inzeratom:
Razstojna petina vrata mal
oglas po Din. 1 — in Din. 1.50
veliki oglas nad 45 mm vi
šine po Din. 2 —, poslana št
po Din. 3 —.
Pri večjem zaračun popust
Izaja vsak dan izven
nedeljskega dneva po pr
niku ob 5. uri jutraj.
Poština plačana v gotovini

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Za naročila se ne vračajo; neizplačana pisma se ne
sprejmejo. Uredn. telef. št. 50, uprava, št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račna poštna hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev 7583, praga in dunaj 24.797.

Mariborski zločin.

Razbojniški napad na Cirilovo tiskarno v Mariboru, ki se je izvršil preteklo nedeljo ponoči in napravil zasebnemu podjetju ogromno škodo, nas sili, da izpregovorimo o takozvanem nacionalističnem gibanju v naši državi.

Takšno gibanje se je pojavilo po vsaki revolucijski dobi, v prvi vrsti med tisto mladino, ki je sama bila najbolj od revolucionarnih idej prešinjena. Že francoska revolucija pozna takozvano »zlato mladino«, ki je po Robespierrevem padcu zahrepenela po urejenih razmerah, po ustvarjanju delu na narodnem političnem, kulturnem in gospodarskem polju, naveličana ofolobnih fraz jakobinskih teroristov. Po padcu Napoleona je podobna reakcija v obliki romantičnega nacionalizma zajela celo Evropo. Seveda ji je sledila zopet revolucija, ki je našla na barikadah kot svoje prvobornilce zopet akademike. Danes, ko je svet po pravici razočaran nad boljševizmom, se isti pojav ponavlja, toda v veliko krutejši obliki. Vzrok je zelo enostaven: romantika je imela za podlago obnovo globokega krščanskega verskega čustvovanja, dočim moderni nacionalizem v svoji izkvarjeni in še neizčiščeni obliki znači negativno reakcijo na internacionalizem in skrajnost ter se poslužuje istih metod kakor boljševizem. V njem je še utelešena nepreboljena nezrelejša ideja, da je sila nad pravico.

So v modernih evropskih državah po vojni stvari, ki so nevzdržljive in nikogar ne zadovoljujejo. To je poplavljeni parlamentarizem liberalne laždemokracije, materialistični socializem, ki le blebete in razkrajja, ne da bi gradil, in kapitalizem, ki mu s svojo socialno nemoralno pri tem delu le pomaga. Zato vidimo nacionalno mladino v Franciji, ki je pa pretežno versko orientirana, podobno gibanje med nemškimi akademiki, ki segajo po virih narodne kulturne poglobitve nazaj v srednji vek med sholastike in mistike, in svoje vrste narodne »križarje« najdemo celo med hladnimi Angliji.

Tako v visoko kulturnih državah. Sicer se tudi tu vmešava med to idealno gibanje goli terorizem, plemensko sovraštvo, težnja po monarhistični restavraciji ter za uničenjem pozitivnih socialnih pridobitev prejšnje dobe, toda v teh državah se ti, rekli bi, škodljivi postranski produkti etičnoverske nacionalne probuditve ne morejo uveljaviti in se tudi ne bodo. Zmagala je škodljiva reakcija samo v najbolj nazadnjaški deželi Evrope, Italiji, kjer njene učinke občutijo na svoji koži ravno Jugoslovani, razsaja pa reakcija v svoji izkvarjeni obliki tudi na Poljskem, deželi neprestane notranje neurejenosti. Toda celo v Poljski drži vlada trdno vajeti v rokah in ne da razmahtati fašizmu.

Mariborski dogodek kaže, da imamo zdaj tudi v naši državi opraviti s take vrste izredkom nacionalističnega gibanja. Zdravi mladinski kulturni pokret bi ne smel biti ukinjan režimskim strankam, ako že ni popolnoma nadstrankarski, orjunaštvo pa ima, vsaj v Mariboru, kakor govore poročila, svoje pokretaše med izrazitimi demokrati, kojih vlada je bila glavni vzrok naših žalostnih desorganiziranih notranjih prilik. Izvršil se je napad ponoči, ko ni bilo nikogar, ki bi podjetje branil, in skrivaj, kakor so prišli, so atentatorji tudi izginili; neodkriti in nevihteško, kakor bi to idealnemu pokretu ne smelo biti lastno. Poškodovano se ni imetje Nemcem, kar bi bilo seveda tudi obsojno vredno, ampak slovenskemu podjetju, ki je že toliko koristnih knjig in obračevalnega čtiva vrglo med ljudstvo in je eno najstarejših narodnih naprav na Štajerskem. In to se je izvršilo v znamenju jugoslovanskega nacionalizma!

Atentatorje so torej vodili podobni politični nagibi, kakor vodijo v njenem strankarskem boju demokratske stranke, nagibi, ki so vse kaj drugega nego idealni, sovraštvo proti ljudski stranki, katera se najodločnejše bori proti koruptnemu režimu, proti kapitalizmu in materialističnemu socializmu, za okrepitev države in njeno konsolidacijo na načelih narodne enakopravnosti, ljudske samouprave in svobode vesti ter prepričanja v mejah javnega miru in

redu, za ugled države pred kulturnim svetom. Ta teroristični čin se pridružuje popolnoma onemu v Koprivnici in Cirkvenici, ki se je uprizoril pod Pribečičevim okriljem, v znamenju demokratskega strankarstva, hujškanja enega plemena na drugo, srbskega šovinizma na hrvatski.

Slovenska ljudska stranka mora dati na to energični odgovor in ga bo tudi dala. Odrača se na glavnega krivca, in to je vlada. Ako ta vlada hoče kulturno državo, kakor je Češka, Nemčija ali Francija, ako noče pasti pod Poljsko, ki kroti generala Halterja in njegove čete, ako noče postati enaka brezkulturni Italiji, potem je zdaj zadnji čas, da napravi red, da vzpostavi državno avtoriteto in zavrne delovanje organizacij v meje zakona in redu. Ako ji je kaj na svobodčinah, katere zajamčuje ustava, na nedotakljivosti imetja in varnosti osebe, ima dolžnost, da vsaj zdaj po pravici kaznuje zločine zoper temeljne zakone države. Ako hoče, da državljani spoštujejo varnostne organe in sodstvo, naj uveljavi vsaj zdaj vso njihovo zakonito moč in kompetenco. Naše ljudstvo, ki noče nasilja nad nikomer, ampak samo zakon, ki noče ne revolucije ne reakcije, ampak svobodno tekmo med kulturnimi strujami in strankami, ji bo pri tem z vsemi silami pomagal. Na vseh strankah pa, ki hočejo biti res demokratske in kulturne, pa je, da ta čin odločno obsodijo in pomagajo izločiti teroristične metode iz političnega boja v naši državi.

Če pa vlada tega ali noče ali pa ne more, potem bodo državljani segli po samopomoči. Voljo, da se branimo zoper vsak teror, imamo, na organizacijo vajeno ljudstvo pa tudi imamo. Odgovornost za posledice državljanjskih homatij v teh tako izpostavljenih krajih, ki so najbolj potrebni mirnega razvika, bo nosila vlada.

»Orjunac, kakor pravi danes poročilo, izjavlja, da z atentatom na Cirilovo tiskarno ni v zvezi. Koliko je na tem resnice, se bo kmalu izkazalo. Splošno ogorčenje javnosti nad tem činom pa je dokaz, da teroristične metode v Sloveniji ne bodo uspele. Treba je ta zločin ne samo od sebe odvrniti in tudi ne samo ga obsoditi, ampak dejansko storiti vse, da se bo politični boj pri nas vršil v kulturnih oblikah.

Sofijsko gledališče pogorelo.

Solija, 12. febr. (Izv.) V soboto ob pol osmih zvečer se je začela v Narodnem gledališču dramska predstava »Genovefa«. Takoj med prvimi prizori so začele goreti na odru kulise. Požar se je silno hitro razširil na garderobo in skladišče dekoracij. Med posetniki predstave je nastala velika panika. Vse je hitelo proti izhodom. Več ljudi je bilo v gnječi več ali manj poškodovanih. Gledališče je popolnoma pogorelo. Škoda je velikanska. K požaru so se pripeljali tudi kralj Boris, ministrski predsednik Stambolijski in več drugih ministrov. Nekatera poročila pravijo, da so se vsi ljudje rešili, druga poročila pa trdijo, da sta dve osebi mrtvi in 15 težko ranjenih.

Sijajen Protičev shod v Rumi.

Belgrad, 12. febr. (Izv.) Včeraj se je vršil v Rumi velik shod neodvisne radikalne stranke, ki je sijajno uspel. Na shod je došel Stojan Protić, ki so ga tisočeri zborovalci burno pozdravljali. Govorili so: St. Protić, Arangelović, dr. Gjurgjević in Ilić. Za nosilca liste za Srem je imenovan dr. Nikola Gjurgjević. Soglasno je bila sprejeta resolucija, ki odobrava Protićevo politiko.

HRVATSKA ZAJEDNICA NE POSTAVI KANDIDATOV.

Zagreb, 12. febr. (Izv.) Včeraj se je vršila seja osrednjega odbora Hrvatske Zajednice, na kateri so razpravljali o stališču, ki naj ga zavzame Hrvatska Zajednica glede na bližnje volitve. Na seji se je ugotovilo, da pogajanja s Hrvatsko republikansko seljačko stranko (Radićevci) niso uspela. Sklenjeno je bilo, da Hrvatska Zajednica v banovini nikjer ne postavi svojih kandidatnih list. Svojim prištamem pa priporoča, naj glasujejo za Hrvatsko republikansko seljačko stranko.

Zločin orjuncev v Mariboru.

VLOM ORJUNCEV V CIRILOVO TISKARNO. — STROJI RAZBITI.

Maribor, 12. februarja. V noči od sobote na nedeljo okrog 2. ure so udrili po načinu roparjev in tatov organizirani Orjunci v tiskarno »v. Cirila v Mariboru. Z revolverjem so ustrašovali hišnika, da ni mogel klicati na pomoč. 5 Orjuncev ga je držalo, drugi so udri v dvorano, kjer so stroji za tiskanje. Orjunaška banda je s kladivom začela razbijati po strojih. Po dolgem razbijanju so popolnoma pokvarili veliki stroj za tiskanje časopisov in dva manjša stroja tipa »Tigel«. Razrezali so na drobne kosce tudi gonilno jermenje. Ko so opravili svoje junaško delo, so udri vrata na dvorišče in izginili. Takoj po odhodu je šel hišnik Blaž Klavžar na policijo in javil dogodek. Škoda je izredno velika, osobito radi tega, ker se morajo razbiti deli naročiti iz Nemčije in je radi tega delo znatno zadržano. V očigled temu zločinskemu napadu pribijemo, da so udri in poškodovali stroje organizirani pristaši Orjune, ki simulira, da se bori za plemenite cilje nacionalizma. Pribiti moramo dalje, da je ta roparski napad že drugo poškodovanje slovenske lastnine na slovenskih tleh. Ta napad je bil natančno pripravljen. Po sedanjih preiskavah je jasno, da stoje za temi temnimi elementi razni voditelji demokratske stranke, ki bi se rada na ta najbolj ostuden način obdržala na političnem površju. Na to opozarjamo vso našo javnost, odločilne oblasti pa na to, da je to resen apel naše stranke, ki se zaveda svoje moči. Voditelji mariborske Orjune so sledeči: Radičev Rehar, urednik »Tabora«, dr. Avgustin Reisman, mariborski dopisnik »Jutra« in sotrudnik »Tabora«, višja uradnika pri okrožnem agrarnem uradu: dr. Kacatura in dr. Štefančič, nadalje sokolaša in demokrata: Janez Volčič, uradnik pri finančnem ravnanstvu, in policijski uradnik Strnad.

ORJUNCI POD KLJUČEM.

Mariborska policija je aretirala radi napada na Cirilovo tiskarno tele Orjunce: Kinkela, ki je stavec v demokratski mariborski tiskarni, Boleta, carinskega posrednika Štoka. Mnenja smo, da bi spadali na oni kraj, kjer je Štoka, še drugi. Značilno za tiskarsko podjetje demokratske stranke je, da je tamkaj glavno ognjišče Orjune. Tamkaj je nastavljen Kinkela, ki je strokovnjak razbijal po strojih. Značilno je dalje, da se je našel ključ od vežnih vrat Cirilove tiskarne v žepu enega aretirancev. Jasno je torej, da so Orjunci ali ključ ukradli, ali ponaredili.

Mobilizacija v Turčiji.

NOV TURSKI ULTIMAT. — ZAVEZNIŠKE LADJE OSTAJEJO V SMIRNI.

London, 12. febr. (Izv.) Reuter poroča, da so Turki poslali zaveznikom ultimatum, v katerem zahtevajo, naj v treh dneh zapuste Smirno. Položaj v angorski skupščini je zelo napet. Večina zahteva, naj se razveljavi dogovor, sklenjen v Mudaniji.

Atene, 12. febr. (Izv.) Turški poveljnik v Smirni je poklical pod orožje vse moške od 18 do 42 let.

London, 12. febr. (Izv.) Pred Smirno je zasidranih 22 vojnih ladij in sicer 11 angleških, 4 francoske, 3 italijanske in 4 ameriške. Dvanajsta angleška ladja pride v najkrajšem času.

Pariz, 12. febr. (Izv.) Ministrski predsednik Poincaré je imel danes daljši razgovor z angleškim poslanikom Crevejem.

Ratifikacija sanmargheritske pogodbe v italijanskem parlamentu.

Rim, 12. febr. V popoldanski seji italijanskega parlamenta dne 10. t. m. je po mnogih ovirah končno prišla na dnevni red ratifikacija sanmargheritske pogodbe. Poročal je Orlando. Rekel je, da s tehničnega vidika predloženi zakonski načrt ne pomeni nič drugega nego izvršitev rapalske pogodbe, ki jo je bil parlament že odobril. Jasno je, da je treba sklenjene pogodbe izpolniti, zato bi bila odklonitev predloga nesmiselna. Ker je dalje sklenjena pogodba mednarodni dogovor, k ga zbornica ne more izpremeniti, bi bila tudi vsaka razprava o podrobnih vprašanjih nekoristna in celo škodljiva. Splošni in-

teresi države zahtevajo, da se zaključni ciklus vprašanj, katerih končni rezultat je predloženi zakonski načrt.

V razpravi so se oglašili Chiesa, Lucci, Giunta, Dudan in končno Mussolini. Ministrski predsednik je naglasil, da se z odobritvijo sanmargheritskih dogovorov završi teden zunanje politike v italijanskem parlamentu. Ta teden bi se mogel nazvati tudi mirovni teden, ker se je začel z washingtonsko konvencijo o omejitvi oboroževanja in se končuje s sanmargheritskimi dogovori. Zbornica je dovršila lepo delo in je nedvomno dvignila svoj ugled.

Nato je Mussolini brezobzirno zavrnil opozicijo, ki da bi rada zbornico izpremenila v shod. Rekel je, da o notranji politiki ni kaj razpravljati, ker kar se zgodi, se zgodi na njegov neposredni ukaz in za vse nosi on sam polno in osebno odgovornost. Tisti, ki so mislili nekaznovano voditi vojno proti državi in fašizmu, so se razočarali in se bodo v bodoče še bolj.

Po Mussolinijevem govoru se je vršilo glasovanje o sanmargheritskih dogovorih. Uspeh je bil presenetljiv: 255 glasov za in 20 proti. S tem je ratifikacija izvršena.

Belgrad, 12. febr. (Izv.) Vest, da je italijanski parlament ratificiral rapalsko pogodbo, je izzvala v političnih krogih živahno diskusijo. Nekateri krogi se tega vesele, češ, da je vendar enkrat likvidirano stanje, ki je povzročilo v naši zunanji politiki toliko neprilic. Ministrski svet je imel danes sejo, na kateri se je bavil z rapalsko pogodbo in o njeni tehnični izvedbi. Po pogodbi morajo Italijani v roku 10 dni izprazniti tretjo cono v Dalmaciji.

Belgrad, 12. febr. (Izv.) Danes zjutraj se je v zunanjem ministrstvu vršila konferenca, katere so se udeležili pomočnik zunanjega ministra Nešić, admiral Prica, prof. dr. Silović in dr. Matko Laginja. Na konferenci so razpravljali o položaju, ki je nastal vsled ratifikacije rapalske pogodbe v italijanskem parlamentu. Parijska komisija za ureditev in organizacijo reške države se mora čimprej sestati. Delj časa so razpravljali o evakuaciji Sušaka in luke Baroš, katere Italija še ne namerava izprazniti, ker še ni urejeno reško vprašanje. Naša komisija odpotuje na Sušak.

Češkoslovaško posojilo.

Praga, 12. febr. (zv.) Listi poročajo, da namerava češkoslovaška vlada najeti 1 milijardo frankov posojila v Parizu ali Londonu.

NASLEDNIK DR. RAŠINA.

Praga, 12. febr. (Izv.) Po dohodu francoskega specialista h dr. Rašinu se bo vršil zdravniški posvet, ki naj ugotovi, koliko časa bo dr. Rašin delanezmožen. Na podlagi izvida zdravniškega posveta bo ministrski svet sklenil, ali naj dr. Rašin ostane finančni minister ali naj se imenuje nov minister. Kot kandidat za finančnega ministra se imenuje sekcijiski načelnik dr. Masak.

Sovraštvo v Poruhrju.

Essen, 12. febr. (Izv.) Zveze trgovcev in gostilničarjev so sklenile, da ne sme noben član prodajati francoskim četam blaga, živil in pijače. General Fournier je poslal cesarskemu županu dopis, v katerem izjavlja, da si bodo francoske čete same porogie, četudi v škodo prebivalstva.

Berlin, 12. febr. (Izv.) Aretacije v ruhrskem ozemlju se nadaljujejo. V mestu Herne je proglašeno postrežno obsedno stanje.

APOSTOLSKA VARNOST ZA BANAT IN BACKO.

Belgrad, 12. febr. (Izv.) Vprašanje apostolskih vikarjev za Backo in Banat je rešeno. Vatikan je v sporazumu z vlado imenoval za Backo s sedežem v Subotici Ludovika Vodanovića, za Banat s sedežem v Velikem Bečkereku pa Rafaela Rodića.

KONFERENCA O JUŽNI ŽELEZNICI.

Budimpešta, 12. febr. (Izv.) Bivši finančni minister Teslesy in tajnik v finančnem ministrstvu dr. Ernyey sta odpotovala v Rim, da se udeležita konference o južni železnici.

Franjo Šuklje:

Zedinjena ali razdeljena Slovenija?

I.

Živo se še spominjam prelepega avgusta 1868. Bili smo na krasno uspelem prvem slovenskem taboru v Ljutomeru. Dolga povorka korakala je iz prijaznega mesteca na ozaljšano taborišče, med njo krdelo navdušene akademične mladine. Na čelu sprevoda plapolali sta dve trobojnici, nosila sta jih po en zastopnik dunajskih in graških visokošolcev, za Dunajčane jaz, tedaj stud. jur., za Gradčane moj prijatelj stud. med. Maks Samec, blag idealist, kasneje velezaslužen deželni poslanec in v istini »veliki« župan kamniškega mesta. Na taboru samem so nadarjeni popularni govorniki razvneli probujajoče se ljudstvo za narodne terjatve, pred vsem za njih jedro, za Zedinjeno Slovenijo. In njih mogočne besede so najglasneje odmevale v naših študentovskih mladostnih srcih, golo navdušenje nas je bilo za to kardinalno zahtevo slovenskega naroda.

In danes? Ali je to v istini le posledica starostne mrzlokrvnosti, da se vež ne ograbim za nekdanji ideal, da trečno preiščujem, kar sem nekdanj burno terjati ter da naposled prihajam skoro do zaključka, da je pod gotovimi pogoji in precizno določeni omejitvami upravno razdeljena Slovenija več vredna za narodno korist nego toliko proslavljena upravno združena Slovenija! Pa zakaj?

Vprašanje je presojati z dvojnega stališča, z upravno-tehničnega in z narodnega vidika.

Kar se prvega tiče, je naglašati, da pač najbolj sodi moderno intenzivni upravi ozemlje s kakimi 4 do 500.000 prebivalci, da pa vendar upravni teritorij v velikosti sedanje hudo skrčene Slovenije nikakor ni prevelik ali preobilen. Gotovo ga lahko obvlada in upravlja en sam veliki župan, če je le količjak sposoben ter kos svoji nalogi. V tem pogledu torej ne bi bilo nobenih težkoč za ustanovitev »rectura« ohranitev zedinjene Slovenije.

Toda pozabiti nikdar ne smemo, da nismo Slovenci sami na svetu, da med nami in Srbi stoje bratje Hrvati ter da je absolutno nemogoče za vsakega srbskega državnika, nekaj privoščiti Slovincem, kar bi obenem odrekel Hrvatom. Zedinjena Slovenija mora imeti svoj naravni korolár v podbansko vlado združenih Hrvatov. Vihar narodne nevolje bi pretresal dušo hrvatskega naroda, dvignila bi se splošna pobuna na hrvatskem ozemlju, ako bi se pač zasnova zedinjena Slovenija, dočim bi ponosno »troedina kraljevina« ostala i dalje razkosane na posamezne pokrajine.

»No, pa dajte že Hrvatom, kar žele in zahtevajo, vpostavite Zvonimirjevo krono v večjem sijaju in z razširjenim ozemljem! — utegne se mi ugovarjati. Ali tu trčimo takoj na prvo nepredorno oviro: Celokupna Hrvatska je upravno-tehnično nemogoča! Od izliva Save pri Beogradu sega doli do Boke kotorske, ogromni teritorij, ki ima 3,7 milijonov duš navzlic svoji deloma prav nizki obiludenosti, ozemlje mnogo preobsežno, da bi ga mogel vladati in dobro upravljati kak posamezen človek, bil bi tudi največji umetnik v upravni stroki.

Toda stvar se še komplikuje, ker spada k Hrvatski cela morska obala, segajoča od reškega Sušaka do Budove na jugu, 1000 km morskega obrežja. To pa nalaga

upravi celo dolgo vrsto navadnemu upravni uradniku povsem neznanih poslov in tvarin ter daleč presega moči tudi najizbornejšega upravitelja. Lahko imenujete kakega »bana« tej upravni enoti, lahko ga obdajate z onim srednjeveško-fevdalnim sijajem, ki tako močno upliva na romantično dušo hrvatskega naroda, — dobili boste morda kakega nadarjenega političnega eksponenta, morda tudi le kako politično ničlo, igrajočo državnika pri svečanostih ali pojedinah in »čajankah«, toda upravnika, zlasti modernega dobiti ne morete!

Oglejmo si sedaj politično stran omenjene osnove, ki bi vpostavila »pari passu« zedinjeno Slovenijo in njeno starejšo in močnejšo sestro, zedinjeno trojedino kraljevinol Le-ta obsega poleg Hrvatov tudi okoli 700.000 Srbov, deloma pomešanih, deloma živčih v strnjenih masah. Isti jezik govore, loči jih vera in — alfabet! Razpor med krvnimi brati, ki so ga s satanasko zlobo vedno netili, podkurlji in podpihovali zakleti sovražniki slovanstva, mogotci na Dunaju in v Budimpešti, obstoja žalibog še dandanes. Ne spominjajo se več onih časov, ko se je v obrambo po Košutu ogroženega hrvatskega obstoja dvignila po svoji veliki večini pravoslavna t. j. srbska vojna kraljina, ko je iz knjezvine pod generalom Kričaninom prihitelo na tisoče prostovoljcev bratom Hrvatom na pomoč ter je srbski patrijarh Rajačić slovesno instaliral hrvatskega bana Jelatića — vse to je pozabljeno in danes razsaja po Hrvatskem bolj nego kedaj sovraštvo proti Srbom. Ali mislite, da bi v takih odnosih katerisibodi srbski državnik mogel izročiti svoje rojake, kompaktno naseljene v Liki in Krbavi, v nekdanj »banalskih« in slavonskih regimentih, v Sremu, brezpogojno in brez poročstva onemu nikakor ne neoporečnemu hrvatskemu činovništvu?

In še več! Iztočna meja hrvatske banovine sega do Zemuna, ki je beograjsko predmestje, ležeče baš nasproti Beogradu, od kojega ga loči le Sava. Ugoditi hrvatskim željam v polnem obsegu bi bilo morda še mogoče, ako bi med obema plemenoma obstajalo najiskrenejše soglasje. Da je temu tako, bi se moglo preko vseh upravnotehničnih pomislekov in stvarnih ugovorov naposled še privoliti v tako teritorialno strukturo. Toda žalibog v doglednem času ni pričakovati podobne spremembe v hrvatski mentaliteti, katero danes še nadvlada politični glumač Stipica Radić s svojo seljaško republiko. Javno se hvali, da bo pri predstojajočih volitvah od 66 hrvatskih mandatov priboril nič manj nego 50, torej celih 76 odst. Recimo tudi, da mož v svoji nadutosti hudo pretirava, vendar je gotovo, da bo hrvatski seljak v svoji politični zaostalosti in nezrelosti večinoma sledil fantastičnim nazorom tega demagoga. Srb je ustvaril našo kraljevino, on sigurno ne bo dopustil konfiguracijo, ki sama na sebi pomenja resno nevarnost za njegovo državo. Vsled tega ovira baš ozir na hrvatsko idiosinkrazijo uresničenje slovenskih teženj po zedinjeni Sloveniji.

Ne varajmo se tedaj; do upravne delitve slovenskega ozemlja pride. Toda glasno bi moral ugovarjati tudi jaz, ako bi se poskušala nad nami izvršiti mehanična razdelitev. Trdno sem prepričan, da mora priti do nujne revizije ponesrečene vidovdanske ustave. Odkar sem bil vstopil v parlamentarno življenje, vedno in dosledno sem se potegoval za edino pravo načelo avtonomije. Nisem se zamenjal uglobil v

študij očeta in voditelja češkega naroda, Jana Palackeja, kateri še v svoji politični oporoki l. 1872 z vso odločnostjo trdi, da ni mogoča ustavna svoboda brez avtonomije in v istini kaže uže povrten pogled na zgodovinski razvoj posameznih držav, da je prost le oni narod, ki si sam vlada in upravlja. Vsaka druga svoboda je le navidezna, le prazna senca istinitosti.

Kako si tedaj predstavljam ureditev obeh pokrajinskih oblasti, v koje se bo upravno razkrojila naša Slovenija? Moj odgovor slove: Kar po svojem bistvu »kup spada, naj se nikar ne loči in razdruži, temveč naj se skup obdrži, skupno upravlja, po enem samem oblastvu ter iz naravnega in zgodovinskega središča slovenskega, tedaj iz Ljubljane in od ljubljanskega velikega župana. K tem skupnim zadevam računam celo obširno polje ljudske proševnosti, celo deželno kulturo, zdravstvo in javne zgradbe, torej baš one točke javne uprave, ki obsegajo kulturno življenje naroda ter vsebujejo narodno enoto.

O tem ustroju, kakor si ga jaz predstavljam, sicer v drugem članku.

Politične vesti.

— Vredno odpadnika. Glasilo dr. Šusteršiča je postalo silno nervozno, ker smo konstatirali mešetarsko pogodbo dr. S. z radikali, po kateri se je dr. S. zavezal, da bo po volitvah vstopil v radikalno stranko. »Ljudski dnevnik« vsled te neljube mu konstatacije kar besni in zmerja na vse strani. Po svoji navadi taji vse. Nazadnje bo dr. S. še tajil, da izhaja Ljudski dnevnik in da se je proglasil za načelnika stranke, ki je danes še ni, razen če on sam z deseterico ljudi predstavlja stranko. V istem hipu pa, ko taji glasilo dr. S. naša razkritja, pa laže o SLS, kar se da. Preveč časti bi dajali temu belgrajskemu, dasi v Ljubljani tiskanemu reptilu, ako bi odgovarjali na kopo vseh njegovih laži. Konstatiramo samo, da se je Ljudski dnevnik še vsakokrat grdo zlagal, kolikorkrat je pisal o dr. Brejcu. Še predno je izšel oficijelni organ dr. S., je prinašal »Slov. Narod« popolnoma izmišljena poročila o kandidaturi dr. Brejca, sedaj pa te laži nadaljuje Lj. d. Tudi g. Beltram psuje v zadnji številki Lj. d. na način, kakor se je pač naučil od dr. S., kajpada iz jeze, da jo je kot agent dr. S. v Mariboru skupil, kakor zasluzi. Čisto pa pozabi omeniti, da je v Mariboru sam povedal, da gre v Ptuj, od koder so nam sporočili, da tam ni nič opravil. Je-li grozdje prekislo?

— Skupni nastop narodnih manjšin v Avstriji. Na Dunaju se je vršil sestanek slovanskih narodnih manjšin: Čehoslovakov, Slovencev in gradiščanskih Hrvatov. Sklenili so zahtevati, da se mora povodom bližnjega ljudskega štetja vpisavati samo materni jezik. Dalje so sklenili, da bodo slovanske narodne manjšine v vseh narodnih vprašanjih skupno nastopale.

Iz zunanje politike.

* Umor pravoslavne metropolita Georgija na Poljskem je videti političnega značaja. Ustrelil ga je pravoslavni duhovnik Smaragd Latisczenko med avdijenco. Oficijelno se ugotavlja, da je morilec metropolita sovražil iz disciplinarnih razlogov, toda pomisliti je treba, da je bil Georgij obsovažen med vso ono pravoslavno duhovščino, katere ni odobraval njegove pogodbe s poljsko vlado, glasom katere je bila proglašena neodvisnost poljske pravoslavne cerkve od ruske. Tudi so Georgija

Prvi zemljani na mescu.

Čudežni doživljaji dveh Angležev. 16 Angleški pisatelj H. G. Wells. — Poslovenil — e — (Dalje).

Tedaj sem začutil rahel sunek, nekaj je počilo, kakor če kdo v sosedni sobi odčepi steklenico šampanca, in — fililiv —, je tenko zažvižgalo. Za hip sem imel občutek, da tiščijo moje noge k tlom s težo neštetihi kilogramov — Pa to je trajalo le nepreračunljivo kratek trenotek.

In moja volja se je zbudila iz svoje neodločnosti.

»Kavor,« sem dejal v temo, »moji živi so uničeni —. Mislim da ne —.«

Umolknil sem. Nič ni odgovoril.

»Norec jaz!« sem vzkliznil. »Kaj imam tu opraviti —? — Ne grem z vami, Kavor! Stvar je preveč tvegana! Pustite me ven!«

»Ni več mogoče!« je odgovoril.

»Ni več mogoče? Videli bomo, če ne!«

Celih deset sekund mi ni odgovoril.

»Prepozno je, da bi se prepirala, dragi Bedford! — Ali ste čuli tisti rahli sunek? Takrat sva odpotovala z zemlje —. In sedaj hitiva brzo kakor topovska roglja ven v brezmejni prostor —.«

»Ja — jaz,« sem jecljal, pa sam nisem vedel, kaj naj odgovorim.

Vseeno mi je bilo —.

Za dolgo časa sem bil kakor okamenel. Besedo mi je zaprla. Kakor da bi nikdar ne bil čul o tem, da hočem zapustiti svet, tako se mi je zdelo.

In čudne izpremembe so se godile z mojim telesom —.

Čutil sem se lahkega, brez teže, kakor da bi bil brez telesa. In nerazumljivi občutki so se mi zbudili v glavi, kakor bi me hotela kap zadeti. Zilice ob ušesih so se mi napele in so močno utripale. Ti občutki so postali tekot časa še močnejši in me sploh niso več zapustili, pa privadil sem se jim, da mi vobče niso bili več nadležni.

Sele mnogo pozneje sem razumel te pojave.

Kar je namreč bilo v obli, je bilo pristo zemeljske teže. Zato sem se čutil tako lahkega, breztelesnega. Tudi kri je z večjo močjo plala po žilah in silila od srca proč, ker je ni več zadrževala teža. Čul sem pravi, da imajo enake občutke letalci, ki se dvignejo v velike višine, šest do sedem tisoč metrov nad zemljo. —

Klik — je naredilo v temi in drobna električna lučica je zažarela.

Zagledal sem Kavorjevo lice. Bledo je bilo. Tako je bilo menda tudi moje.

Molče sva gledala drug drugega.

»Djano je!« sem končno rekel.

»Da,« je odgovoril, »djano je!«

»Ne ganite sele je vzkliznil, ko je opazil moje kretnje. »Dajte svojim mišicam popolen mir! Najina obla je sedaj svet sam zase! Poglejte!«

Pokazal je na zaboje in zavitke, ki sva jih položila na dno oble na volnene odeje.

Ostrmel sem.

Vse te stvari so plavale v zraku. približno za čevlji visoko od dna.

Pogledal sem po Kavarju, glej, tudi on ni več slonel ob stekleni steni! Za njegovo hrbtom sem videl njegovo senco, znamenje, da je prosto visel v obli.

Segel sem za hrbet. Res, tudi jaz sem visel v zraku.

Nisem zakričal, nisem se ganil, le strah me je obšel. Kakor da bi me nevidna moč držala v zraku, tako je bilo, in ko sem se z roko lahko dotaknil stekla, sem se zazibal, kakor bi me bil kdo sunil.

Razumel sem, kaj se je zgodilo.

Zemlja naju ni več vezala nase — čudovorna snov kavorit naju je odrezala od njene privlačnosti. Toda kakor ima zemlja svojo privlačno moč, tako jo ima tudi vsako drugo telo, toliko manjšo seve, čim manjše je. Najina obla je bila svet zase, ki je tudi imel svojo privlačnost. In kakor je sedež zemeljske privlačnosti središče zemlje, tako je bil tudi sedež privlačnosti v najinem malem svetu središče oble in tja so padali, silno počasi seve, sorazmerno s svojo maso, vsi predmeti, ki so bili v obli in tudi najina telesa. Le toliko se mi je zdelo, da je ležalo težišče oble bolj proti meni, — razumljivo, ker sem bil večji in debelejši ko Kavor.

Čudno, tuje, neznano čuvstvo je to bilo — plavati tako brez teže v prostoru! Pa ko je minil prvi strah, ni bilo to čuvstvo prav nič neprijetno, nasprotno, izredno udobno je bilo. Zdelo se mi je, kakor da ležim na debeli mehki pernici —. In pri vsem tem sem se čutil popolnoma svobodnega, neodvisnega, breztelesnega —. Mislim, da bi si

vsi ljudje naročili kavorit, če bi bilo mogoče, — samo da bi se tako mehko in udobno valjali po zraku —.

Sicer pa nisem mislil, da bova odpotovala tako gladko. Pričakoval sem silen sunek pri odhodu od zemlje, vrtoglavo čuvstvo divje naglice —. Namesto tega pa sem se počutil kot bi bil breztelesen —.

Prav nič se mi ni zdelo, da sem nastopil dolgo potovanje v negotovost, bilo mi je kakor začetek prijetnih sanj —.

V.

Bedford in Kavor potujeta proti mescu.

Kavor je ugasnil električno luč. Nima va, je dejal, mnogo električne sile na razpolago in treba je zelo štediti. Nekaj časa — bogvedi kako dolgo je bilo — nekaj časa sva tiho sedela v črni temi.

Nato pa sem se oglašil jaz iz praznine: »V kaki smeri potujeva?«

»V poševni črti,« je razlagal, »in sicer na vzhod, računajoč po zemeljskih pojmi. Zemlja se namreč suče krog svoje osi od zapada proti vzhodu, zato sva po vseh zakonih narave tudi midva odletela od nje v tej smeri, — prav kakor kosci blata odletavajo od kolesa v smeri, v kateri se suče. — No, coj je približno zadnji krajec, mesec je globoko pod vzhodnim obzorjem. Potujeva torej približno v smeri proti njemu. Odgrni bom okno —.«

Klik — je zapelo pero in zastor na enem izmed oken se je odgrnil.

Ves radoveden sem pogledal —.

(Dalje.)

dolžili, da je bil on vzrok preganjanju onih pravoslavskih škofov in duhovnikov od strani poljske vlade, kateri so se upirali njegovim naredbam. Po imenu soditi je morilec ukrajinske narodnosti. Vse to zbuja domnevo, da ima ta grdi atentat politično ozadje.

* Francoska javnost postaja nekoliko nervozna, ker se nemški odpor v Poruhru ne da tako hitro zlomiti. Zbornišni odsek za zunanje zadeve je povabil Poincaréja, da mu o stanju ruhrske zasedbe poroča. Povod je dal neki članek Tardieuja, kateri graja način in metode zasedbe. Ostala publika se razburja zaradi velikanskih stroškov okupacije, katerih vrednost s težavo odpravljenih vlakov s premogom iz Poruhru niti oddaleč ne odtehta. »Journal des Débats« svari pred defetizmom in pesimizmom, ki se razširja na podoben način kakor med vojno. Prebivalstvo se mora zavedati, da je vlada odločena nemški odpor zlomiti in da bo šla do skrajnega. Pogajanja, ki jih mnogi žele, se morejo začeti šele potem, ko bo Nemčija v tem boju kapitulirala. Kar se tiče stroškov, jih bo plačala Nemčija. — Poincaré bo odseku za zunanje zadeve sicer poročal, ne misli pa vsega povedati, da se ne oškoduje francoska akcija v Poruhru.

* Angleži delajo dobičke. Odkar so Francozi zasedli Poruhru in merajo Nemci dobavljati premog iz Anglije, se je tam v teku tega meseca izkopal 5.611.000 ton premoga, to je 280 milijonov ton na leto, ako bo to šlo tako naprej. Tako bo angleška premogovna produkcija dosegla višino, kakor jo je imela l. 1913 pred vojsko. S tem se je seveda tudi znatno zmanjšalo število brezposelnih. To je eden glavnih vzrokov, da se Anglija v francosko-nemškem sporu vede nevtralnó.

Ljudstvo za SLS.

V nedeljo, dne 11. t. m. je priredila SLS celo vrsto shodov. Šlo je bilo zelo dobro obiskani in so se volivci skoro povsod, odkoder smo dosedaj dobili poročila, soglasno izrekli za SLS, tudi taki razsodni možji, ki dosedaj niso bili pristaši SLS. Tudi nasprotniki polagoma uvidevajo, da je edina SLS prava in resnična zaščitnica slovenskega naroda in odlična ter dosledna braniteljica njegovih interesov, ki visoko drži zastavo slovenske poštenosti, ki jo skuša otrovati balkanska korupcija. Vrste Samostojne kmetijske stranke, ki je svoje volivce grdo varala, se od dne do dne tako krčijo, da sam njen poglavar Pucelj obupa, če bo njegove stranke 18. marca še kaj ostalo. V naslednjem slede poročila o nedeljskih shodih:

Mirna peč. Včeraj, 11. t. m. je priredila SLS v Mirni peči velik volivni shod. Društvena dvorana je bila nabito polna. Med njimi je bilo precej samostojnežev. Na shodu je govoril med burnim pritrevanjem poslanec Sušnik. Shod se je vršil povsem mirno. Noben samostojnež ni ugovarjal, ko je kandidat Sušnik ostro kritiziral politiko SKS, ki je pomagala ustvariti sedanji posebno tudi za kmeta nevdržljivi položaj. Volivci so se izrekli za kandidata Sušnika in izjavili, da bodo vsi volili SLS.

Stranska vas. Popoldne ob treh se je vršil shod SLS v Stranski vasi občine Šmihel-Stopiče. Shodu je predsedoval župan Vovk, govoril je pa kandidat Sušnik. Na shod so prišli tudi samostojneži pod vodstvom samostojnega mlinarja Bona. Zborovalci so se vsi izjavili za kandidaturu Sušnikovo, razen 7, ki niso glasovali. Samostojna trdnjava se v Šmihel-Stopiški občini ruši. 18. marec jo bo pokopal.

Vavta vas. V nedeljo je priredila SLS v trdnjavi samostojnežev v Vavti vasi volivni shod. Na shodu sta govorila dr. Kulovec in g. Radešček. Na shod je prišlo tudi mnogo dosedanjih samostojnežev, ki so vsi odobraval izvajanja in izjavljali, da bodo glasovali za SLS. Tudi na tem volišču, ki je bilo leta 1920 za SLS eno najslabših, bo 18. marca dobila stranka ljudstva večino.

Podzemelj. Preteklo nedeljo se je vršil v Podzemlju sijajen shod SLS. Na shodu sta govorila poslanec Nemanin in župnik Bajc. Volivci so se z navdušenjem izrekli za kandidata SLS dosedanega poslanca Nemaninca.

Dobliče. Popoldne je bil v Dobličah shod SLS. Govorila sta poslanec Nemanin in župnik Bajc. Soglasno so volivci odobrili kandidaturu Nemaninovo in se navdušeno izrekli za SLS.

Kovor. Preteklo nedeljo se je vršil v Kovorju velik shod SLS, na katerem je govoril med burnim odobravanjem zborovalcev poslanec Brodar. Tudi vsi navzoči nasprotniki so odobraval njegova izvajanja glede avtonomije Slovenije in odločen boj SLS za samostojnost Slovenije.

Križe pri Trzinu. Popoldne je bil sijajen shod SLS v Križih. Govoril je tudi na tem shodu poslanec Brodar o programu SLS in zgrešeni politiki drugih slovenskih strank. Zborovalci so soglasno izrekli zaupnico SLS.

Zalina. V nedeljo se je vršil v Zalini velik shod SLS. Na shodu je razvijal kandi-

dat Kremžar program SLS. Soglasno so volivci odobrili kandidaturu Kremžarjevo in se izjavili, da bodo volili 18. marca SLS.

Št. Peter pri Novem mestu. V nabito polni dvorani je govoril preteklo nedeljo na volivnem shodu SLS v Št. Petru dr. Česanik. Kakor od nekada bi tudi pri teh volitvah dal Št. Peter SLS sijajno večino.

Tunice. Kandidat Strein je priredil v Tunicah velik shod SLS. Zborovalci so izjavili, da bo v tej občini oddanih od 110 glasov sigurno 105 glasov za SLS.

Stranje. Na nedeljskem volivnem shodu, ki je bil sijajno obiskan, so se vsi zborovalci soglasno izrekli za kandidaturu g. Streina. Z velikim odobravanjem so spremljali njegov programni govor.

Polomija SKS.

Trebnje. V nedeljo, 11. t. m. nas je počastil s svojim obiskom g. Pucelj. Prišel je na shod samostojnežev. Cele tedne je z velikimi črkami naznanjal ta shod Kmetijski list. Koncem koncev je pa bil majhen shodič. Gospod minister je pričakoval, da bo govoril pred tisoči volivcev, bilo je pa zbranih približno 100 zborovalcev, med temi skoraj polovica naših pristašev. Ko je gosp. Pucelj skušal zagovarjati pogubno politiko samostojnežev, so mu naši burno ugovarjali, tako da je gospod Pucelj večkrat prišel v velike zadrege. SKS v Trebnjem je bila. Prej ponosna trdnjava samostojnežev se je zrušila.

Stična. V nedeljo popoldne so imeli samostojneži shod v Stični. Naznanjali so, da pride gospod Pucelj, ker so mislili, da bo to vleklo. Prišlo je res malo večje število ljudi skupaj, med njimi zelo mnogo pristašev SLS pod vodstvom g. župana Erjavca. Gospod minister so govorili med stalnimi medklaci naših pristašev, ki so ga spravljali v veliko zadrego, skoraj dve uri in mu je potem prišel na pomoč tudi gospod Rajer. Namenoma sta ta dva slavna govornika SKS ki sta pa mimogrede povedano, mlatila samo prazno slamo in niti ene pametne misli povedala, govorila tako dolgo, da bi naše ljudi utrudila in da naši ne bi prišli do besede. Končno pa je dobil besedo g. Erjavec, ki je samostojnežem dobro izprašal vest. V nedeljo se je moral gospod nosilec samostojne liste prepričati, da šanse samostojnežev pri teh volitvah niso kaj trdne.

Volivno gibanje.

V Mariboru bodo pri volitvah za narodno skupščino volili na sedmih voliščih.

V Borba med radikali za mandate. Sam Pašič se je pritožil na seji akcijskega odbora radikalne stranke, da so radikali preveč razcepljeni, ker se skoro povsod ravšajo za mandate. V Srbiji in prečanskih krajih, kjer prebivajo Srbi, se radikali pravki povsod pripravajo za mandate. V Mostarju se je moral sam minister dr. Laza Marković boriti proti Periću Ivanševiću, kateri da bo nosilec liste. Celo za Slovenijo, kjer radikali nimajo še nobenih pristašev, se pripravajo, kdo da naj kandidira, to se pravi v tem slučaju: kdo da naj — propade. Radikalna stranka ima polno dela, da nastale spore poravnava. Torej ista slika kakor pri demokratih. Tam se bori za kandidaturu v Bitolju celo bivši finančni minister dr. Kumanudi, ki je na zboru zaupnikov podlegel nekemu Čičeviću, pa proglašaja sedaj, da je bil zbor nepravilno sklican.

V Radikalna lista v Belgradu. Nosilec radikalne liste v Belgradu bo Nikola Pašič, srezka kandidata pa minister Kosta Miletić in advokat M. Marjanović. Tudi Kosta Miletić se je boril za kandidaturu z advokatom Maksimovićem, ki je končno odnehal.

V Radićev poraz v Bosni. Radić je mislil, da ima Bosno že v žepu ter je sklenil, da povsod nastopi z lastnimi kandidati. Ko je nedavno prišla do njega deputacija Težške stranke, jo je sprejel z najgrišimi psokami in jo malone obrcal. Misli je, da se da bosensko ljudstvo s pasjim bičem najlažje prepričati. Pa se je ukanil. Bosenski kmet je popuščajo njegovo zastavo tudi tam, kjer so doslej še držali nanjo. Radić je moral umakniti kandidaturu svojih ljudi v tuzlanskem okraju, a enako bo moral storiti tudi v ostalih okrajih. V Bosni je Radić doigral.

V Razpad Težške stranke v Bosni. Težška stranka v Bosni je s svojim nelojalnim postopanjem v pogajanjih z ljudsko stranko za volivni kompromis ter z vsiljevanjem Radiću napravila vse zaupanje hrvaškega ljudstva. Velik del lastnih pristašev je odbila od sebe. Ti disidenti so na svojo roko sklenili kompromis z ljudsko stranko ter se zedinili za skupnega kandidata dr. Pavičiča, ki bo po soglasni sodbi gotovo izvoljen. Težški stranki so po vsej priliki dnevi šteti; po volitvah takoj neha izhajati njeno glasilo »Hrv. Sloga« ter je glavnemu uredniku Crespiju baje služba že odpovedana.

V Dr. Smolaka v Zemljoradniški stranki. Dr. Smolaka je vstopil v Zemljoradniško stranko, ki ga je proglasila za okrajnega kandidata v Splitu. — Dr. Trumbić in dr. Drinković nadaljujeta pogajanja za skupni nastop.

Na Brezjah.

bo v nedeljo, dne 18. februarja ob dveh popoldne

VELIK SHOD SLS

za vse okoliške občine. Na shodu bodo govorili Gostinčar, Brodar in Jan. Somišljeniki, agitirajte med somišljeniki za shod!

Primorske novice.

Proti slovensčini na sodiščih. Sodni nadsvetnik Rutar je 7. t. m. na neki razpravi začel obtožena izpraševati slovensko. Državni pravdnik je takoj odločno protestiral ter je zavrnil tudi odveta dr. Gabrščka, ki je zahteval, da se razpravlja v slovensčini.

Preganjanje goriških komunistov. Pri komunističnih voditeljih v Gorici je oblast zadnje dni izvršila hišne preiskave. Komunist Josipa Marvina so zaprli.

Goriški deželni odbor v likvidaciji. Te dni je dospel v Gorico komisar Nancetti in prevzel mesto dosedanega komisarja Pascolija, da izvrši likvidacijo deželnega odbora. Namesto pokrajinskega sveta v Vidmu, ki se razpusti, bo imenovana kraljeva komisija.

Vprašanje matuljsko-lovranske cestne železnice. Električna cestna železnica Matulje—Opatija—Lovran je prišla vsled popolnega pomajnkjanja tujecev v ogromne dolgove. Sedaj bi Italijani radi naprtili štirim občinam, po katerih poteka železnica. Občinam je seveda veliko na tem, da bi se ta železnica ohranila, toda občinski možje dobro vedo, da zaenkrat ni nikake nade na izboljšanje tujkega prometa in da bi si občine s prevzetjem železnice nakopale strašno breme, ki bi jih v kratkem gospodarsko popolnoma ugonobilo. Trezni občinarji so mnenja, da bi morala železnico podpreti država in pa banke. Toda nacionalistični italijanski krogi hočejo železnico kratko in malo natveziti občinam in jim zaradi njihovega pomajnkjanja očitajo — protidržavnost in kličejo nadnje oblast. Dokazati takega očitka danes v Italiji ni treba.

Dnevne novice.

P. Marijofil Holeček umrl. Včeraj zvečer ob 6. je umrl v bolnici p. Marijofil Holeček, provincijal oo. frančiškanov. Pogreb bo jutri popoldne. Natančneje poročilo sledi jutri.

Dramatični odsek v zavodih v Št. Vida uprizori danes ob 4. popoldne Gogoljevega Revizorja, ljudsko šaloigro v 5 dejanjih. Med odmorom igra dijaški orkester pod vodstvom g. Hybaška. Dobiček je namenjen za dijaški list »Mentor«. Odsek prosi obile udeležbe. Vstopnice so v prodaji pri gđ. Ivanki Zakotnik v Št. Vidu.

Nova skupina Jugoslovanske strokovne zveze. V nedeljo, 11. t. m., se je vršil v Kočevju ustanovni shod skupine Jugoslovanske strokovne zveze v prostori g. Beljana. Na shodu sta govorila urednik Smodej in tajnik JSZ Cvikel. Vsi navzoči delavci so prijavili svoj pristop.

Članom in plačilnicam »Prometne zveze« v vednost. Glasom sklepa načelstva Jug. strokov. zveze prevzame z današnjim dnem vse posle »Prometne zveze« zopet stari odbor z nalogom, da v najkrajšem času skliče izredni občni zbor. O tem se obveščajo vsi člani in plačilnice, kakor tudi o tem, da se ozirajo zaupniki plačilnic samo na navodila in okrožnice starega načelstva s podpisom predsednika tovariša Adalberta Ceraj-Ceriča. — Glavni tajnik Cvikel, l. r.

Članom Prometne zveze! Po sklepu načelstva Jugoslovanske strokovne zveze nima točasni predsednik PZ tov. Beltram nobene pravice več zastopati Prometno zvezo, temveč preidejo vsi društveni posli z dnem 12. februarja 1923 do izrednega občnega zbora, ki se vrši dne 4. marca 1923, na prejšnji odbor s predsednikom Cerajem.

Ribnica. Umrla je 10. t. m. Jožefa Česarček — Slemenčeva mati, stara 82 let. Vsem gospodom, ki so kedaj kaplanovali v Ribnici, se priporoča v molitev. N. v. m. p.

Iz Bele krajine. Končno dobimo tudi mi v bližnji bodočnosti telefonsko zvezo z ostalim svetom, t. j.: telefonsko javno govorilnico v Črnomlju in pa v Metliki. Napeljava žic s kolodvorskih postaj v poštna urada obeh mest je že dovršena na skupne stroške interesentov. Ko bo dovršena napeljava telefonske žice k posameznim abonentom, vas bomo, g. urednik, telefonično obvestili. Pri napeljavi telefonskih žic je pa vsekako zanimivo dejstvo, da se v sosednji Hrvaški napeljava od poštne urada pa do posameznega abonenta v razdalji 2 km izvrši brezplačno, pri nas v Sloveniji jih moramo trpeti telefonski naročniki poleg materialnih in delavskih izdatkov, kar telefonskega naročnika v Hrvaški tudi nič ne stane. Kljub temu je zanimanje za telefon veliko, a bilo bi še veliko večje, ako bi poštna uprava ne navijala tako pretirano telefonskih taks. — Zima je mila. Jako živahna je lesna kupčija, živinska, zlasti svinjska pa že pomelje, ker so se svinjaki domalega izpraznili. Kar se ni prodalo, se je pa doma po-

klalo. Mrtva pa je vinska kupčija. Po zidanicah stoje polni sodi, a vinskih trgovcev in gostilničarjev ni k nam od nobene strani. — Za bližnje državnozbornske volitve je med ljudstvom živo zanimanje. Vse je za Slovensko ljudsko stranko, a odločno proti Pašičevim podreptnikom.

— Poročil se je 7. t. m. v Ljubljani g. Leopold Pirnat iz Doba pri Domžalah z gđ. Julijo Jazbinskovo s Planine pri Sevnici. Bilo srečno!

— Obsojeno »Jutro«. Uradnika Jadranske banke dr. Roman Ravnihar in Riko Debelak sta tožila »Jutro«, ker je pisalo, da hodita okoli bančne klientske in izsiljujeta podpise za Zajednico. Pri prvi razpravi proti odgovornemu uredniku »Jutra« g. Brozoviču je izjavil njegov zagovornik dr. Klepec, da bo nastopil dokaz resnice. Priče niso potrdile, kar je »Jutro« pisalo, za to je bila prva razprava preložena, ker je predlagal dr. Klepec nove priče. Pri razpravi dne 11. t. m. je pa zagovornik g. Brozoviča dr. Klepec izjavil, da odgovorni urednik dotičnega članka ni bral. Predsednik senata nadsvetnik Mladič je na to razglasil sodbo, s katero je bil g. Brozovič zaradi prestopka člana 3. tisk. zakona veled zanemarjenja uredniške dolžnosti obsojen na 300 Din globe, v slučaju neizterljivosti na 6 dni zapora in na objavo sodbe v »Jutru«.

— Tožba zagrebskega vseučiliškega senata. Zagrebski listi poročajo, da je senat zagrebskega vseučilišča poslal vsem fakultetam dopis, v katerem jih poziva, da se pridružijo njegovi tožbi na državni svet, ker je prosvetni minister imenoval štiri gimnazijske profesorje za profesorje na vseučilišču, ne da bi bil v to prejel kak predlog vseučiliškega senata. Ker se je s tem kršil zakon, zahteva vseučiliški senat, na državni svet ta imenovanja razveljavi.

— Proglas javnih nameštencev na Hrvatskem povodom volitev. Savez javnih nameštenika v Zagrebu je 10. t. m. izdal proglas, da javni nameštenci na bodočih volitvah ne nastopijo kot samostojna stranka, ampak naj vsak namešteneec odda svoj glas stranki, kateri pripada. Na vsak način pa naj nameštenci od svojih strank zahtevajo zagotovilo, da bodo izvajale končno in pravično rešitev uradniškega vprašanja.

— Uradniška menza v Sarajevu na cesti. Sarajevska uradniška menza je imela neprimke s hišnim gospodarjem in razen tega denarne težave. Ostala je nekaterim trgovcem dolžna. Te dni je prišel eksekutor, ki je vso opravo zmetal na dvorišče, nakar je gospodar zaklenil vrata. Ko so prišli uradniki, ki so plačali hrano za cel mesec naprej, zvečer na večerjo, so morali oditi s praznim želodcem. Postopanje eksekutorja in gospodarja je bilo seveda docela nezakonito in stvar s tem ni končana.

— Sarajevski občinski proračun za leto 1923. izkazuje 10.359.187 Din in 11.343.175 Din. Deficit se pokrije s povišanjem sejmjskih pristojbin za živino.

— Organizacija hrvatskih učiteljev na Gradiškanskem. Kakor poročajo gradiškanske »Hrvatske Novine«, snujejo hrvatski učitelji na Gradiškanskem svoje lastne »radne zajednice«, v katerih hočejo združiti svoje moči za spisovanje hrvatskih učnih knjig in za izpopolnjevanje svojega strokovnega znanja.

— Za poselitev zgradbe novih hiš v Italiji. V Italiji se te dni razglasi zakon, glasom katerega so vse hiše, ki so se zgradile ali se zgrade v času od 5. julija 1919 do 31. decembra 1926, proste vsakršnih državnih, deželnih ali občinskih davkov za dobo 25 let. Hiše, ki jih zgrade občine, so oproščene davkov 30 let. Te ugodnosti veljajo tudi za hiše, katerim se v tem času dograjuje nova nadstropja.

— Ogoljufani Rusi. V Zemunu je neki prefrigan goljuf izvalil trem Rusom dragocenosti v vrednosti 480.000 K in pobegnil.

— Pretkana goljufica je 18 letna Natalija Matič. Prišla je v Karlovec in pripovedovala dobrim ljudem, da je državna gojenka siročadi v Belgradu in da potuje v Ljubljano in v Maribor, da preskrbi svojim tovarišicam stanovanja. Dobri ljudje so ji verjeli, jo trpeli v stanovanju in ji ljubeznivo stregli. Natalija, ki se je včasih predstavljala tudi kot Mataković, jim je pokradla obleke in perila v vrednosti 7800 kron. Karlovska policija jo je aretirala in zaprla.

— Ukradeno seno. Posesniku Martinu Hriharju iz Češnjice je bilo ukradenega 400 do 500 kg senn, ki je vredno 4500 kron.

— Čevlje kupujte od domačih tovarov. tvrdke Peter Kozina z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg štev. 20, ter Aleksandrova cesta štev. 1. 3322

Štajerske novice.

Š Smrtna kosa. Dne 2. febr. je umrl v Št. Janžu pri Velenju č. g. Mihael Strašek, zlatomastnik in župnik v pokopju. Svečila vzornemu duhovniku večna luč!

Š Kolo ukradeno je bilo v Mariboru zasebnemu uradniku Ljudevitu Semmererju.

Gospodarstvo.

DEVIZNI TRG.

Ljubljana, dne 12. febr. 1923.

Gotovo pod vplivom vesti, da je italijanski parlament ratificiral sammargheritsko konvencijo, se je na evropski borzi dvignila naša valuta na 5.10. — Na zagrebski borzi so vse tuje valute in devize padle. Italija pod 5. dolar na krog 100 Din. — Tendence za vsa tuja plačilna sredstva slaba, razven za Berlin, ki se je v zadnjih dneh nekoliko opomogel in se dvignil od 0.24 Din, ko

je dosegel najnižjo točko, na 0.34—0.37 Din. — Poleg dviga naše valute na mednarodnem trgu vpliva v izdatni meri na padanje tujih valut na domačih borzah silno pomanjkanje gotovine, ki je postalo zadnje dni zopet akutno. Interesenti krijejo le najnujnejše potrebe čine tujih deviz in valut. Posamezni bančni zavodi so zadnje dni odprodali svoje lastne zaloge samo da pridejo do gotovine.

Danes popoldne je bil položaj po borzi v prostem prometu sledeč: Budimpešta 3.95, Berlin 0.3750, Italija 4.95, London 485, Newyork (kabel) 104—105, Newyork (ček) 102—103, Pariz 6.45, Praga 3.10, Dunaj 14.70, Curih 1955. Tendence dalje padajoča.

g Omejitve carine prostega uvoza potrebnih za industrije in obrtnike. Trgovska in obrtniška zbornica opozarja vse industrije in obrtnike na novi razpis Generalne direktije carin št. 5321 z dne 31. januarja t. l. s katerim se znatno omejuje določbe navedbe C. br. 61602 z dne 23. septembra 1920, o carine prostega uvozu potrebnih za industrijo in obrt. Po novi naredbi smejo carinarice na podlagi predloženih uverenj carine prosto odpremiti samo predmete, ki so obsežni v točki 1 in 2 navedbe C. br. 61602. Ti predmeti so parni kotli z vso pripravo za stalne in premične parne stroje ter vsi stroji in vsi motorji, ki se gibljejo s kakršnokoli silo in njih deli. Za uvoz vseh ostalih predmetov iz prvega poglavja točka 3, 4, 5, 6 in 7 ter iz drugega poglavja točka 1, 2, 3, in 4 se bo od sedaj naprej za carine prosti uvoz zahtevalo predhodno odobrenje Generalne direktije carin v Beogradu. Pod te točke spadajo transformatorji, akumulatorji, električne cevi in kabli, aparati in orodje za industrijo, kmetijstvo in obrt, sesalke in mostne tehnične, mazilna olja, plinovno olje, nafta in bencin, premog, dalje stavbeni material, instalacijski material, pomožni kemični material in surovine za predelavo. Glede vseh teh predmetov se morajo interesenti obrniti potem pristojne carinarice, kjer nameravajo izvršiti carinjenje s prošnjo na Generalno direktijo carine. Prošnji je priložiti: 1. predpisano potrdilo pristojne trgovske zbornice, 2. uverjenje V. oddelka, ministrstva trgovine in industrije v primeru, da se uvažajo predmeti iz drugega poglavja navedbe C. br. 61602 ter 3. originalne fakture z navedbo, v kakšno svrho se namerava uporabiti uvažane predmete. Za uvoz polizdelkov iz točke 5. drugega poglavja veljajo še nadalje dosedanj predpisi.

g Žitni trg. Na novosadski produkti borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 437.50 Din, ječmen 312.50 Din, oves 290 Din, koruza 230 Din, beli fižol 390—400 Din, pšenična moka (št. 0) 662.50 Din, št. 2 625 Din, št. 6 500 Din, št. 7 445 Din, št. 8 275 Din. — Tendence nespremenjena.

g Avstrija prepovedala uvoz nemških knjig. Dne 4. t. m. je avstrijska vlada prepovedala uvoz nemških knjig zato, ker so nemški knjigotrci določili za knjige, namenjene v Avstrijo 100 odstotno določilo.

g Produkcija sladkorja v Romuniji. L. 1922 je znašala produkcija sladkorja v Romuniji 34.000 ton sladkorja. Pričakovano se je 45.000 ton, da je bila letina slaba, je kriva suša.

g Povišane cene nemškemu surovemu železu. Cene železu bodo v Nemčiji povišane kakor sledi: lito surovo železo I 706.300 mk, lito surovo železo II 703.300 mk.

g Carinski dohodki za drugo desetino januarja so znašali 41 in pol milijona dinarjev. Največ dohodkov je dala belgrajska carinarica, to je preko pet in pol milijona dinarjev, za njo pride ljubljanska s preko 4 milijoni dinarjev. Od 1. avgusta 1922 do konca preteklega leta so znašali celokupni carinski dohodki 575 in pol milj. dinarjev, a skupno v tem proračunskem letu preko 648

g Avstrijsko-jugoslovanska banka se snuje. Na Dunaju se snuje nova avstrijsko-jugoslovanska banka, kjer bi bili kot delničarji udeleženi Beogradska trgovska banka, Vuković & Comp in dunajska banka Buchal in drugovi.

g Trgovska pogajanja med Mažarsko in Sovjetsko Rusijo. V Berlinu se vrše pogajanja med ruskimi in mažarskimi zastopniki v svrhu obnovitve trgovskih stikov med Mažarsko in sovjetsko Rusijo.

g Trgovska pogajanja med Mažarsko in našo državo so začela vsled izživajočega stališča Mažarske ukinjena ter se bodo zopet obnovila, ko bodo rešena gotova politična vprašanja.

g Čehi dobavljajo koka Franciji. Zadnje dni so kokove proizvajalnice v oštrovskem revirju silno zaposlene, ker so prevzele velike dobave koka za Francijo.

g Cene stekla se zvišajo. Nemški proizvajalci stekla so zadnje dni zvišali cene stekla za 80 odstotkov.

g Direktna zveza Trst—Japonsko. Z aprilom bo prišel »Lloyd Triestino« z direktno paroplovbo z japonskimi pristanišči Jokohama, Kobe in Mojs.

BORZA.

Curih, 12. febr. Devize: Pešta 0.2050, Berlin 0.0186, Italija 25.82, London 24.95, Newyork 32.50, Pariz 32.80, Praga 15.80, Dunaj 0.75, Bukarešt 2.85, Sofija 3.10, Belgrad 5.10, Varšava 0.0140. — Valute: n. a. K 0.7550.

Dunaj, 12. febr. Devize: Pešta 26.85, Berlin 2.65, Italija 34.31, London 33.400, Newyork 71.75, Pariz 43.89, Praga 2112.

Zürich 13.860, —, Sofija 403.0150, Belgrad 689, —, Varšava 1.70.

Zagreb, 12. febr. Devize: Pešta 3.95—4.05, Berlin 0.34—0.37, Italija 4.95—4.98, London 488—490, Newyork 104—104.50, Pariz 6.45—6.50, Praga 3.10—3.13, Dunaj 0.1470—0.1480, Zürich 19.60—19.75, Bukarešt 45—47, Varšava 0.30—0.32. — Valute: lire 4.80—4.85, dolar 100—101.

Socialni vestnik.

s Italijanski parlament. V dopoldanski seji dne 10. t. m. je italijanska zbornica v viharni seji razpravljala o zakonskem načrtu za obvezno zavarovanje proti brezposelnosti. Socialisti so poizkušali izzvati razpravo o notranji politiki in so očitali vladi, da uničuje še tisto, kar je bilo dobrega v državi. Minister Cavazzoni je odgovarjal na socialistična izjavljanja zelo razburjeno ter je imel predsednik Meda mnogo truda, predno se je v zbornico povrnil mir. Končno je bil zakon o zavarovanju proti brezposelnosti sprejet. Med razpravo je minister Cavazzoni izjavil, da se je vlada svedela obvezala, da bo delavsko pridobitev osemernega delavniška spoštovanja in to vprašanje uredila z zakonom in le v slučaju nujne potrebe z zakonskim odlokom.

s Demonstracije nezaposlenih v Brnu. Iz Brna poročajo o velikih pouličnih demonstracijah nezaposlenih delavcev. Približno 1500 oseb se je sešlo v telovadnici na Celnici. Na shodu je govoril urednik »Rovnosti« Votava. Po njegovem govoru je bilo izdano geslo »na ulice«. Zborovalci so odšli nato na ulice, kjer se jim je pridružilo še 200 do 300 oseb ter so skušali odkorakati v notranje mesto. Policijski kordon je ustavil njih pohod. Ali velika večina je hotela na vsak način kordon prebiti in zaradi tega je prišlo do dejanskega spopada med delavci in policijo. Policija je bila naposled premagana in množica je krenila proti deželni sodišču, kjer je prišlo do burnih demonstracij. Proti demonstrantom je nastopilo orožništvo z nasajenimi bajoneti. Nato so demonstranti zavili proti palači deželne politične uprave, kjer jih je končno orožništvo razgnalo. Ranjen ni bil nihče. 20 oseb je pa bilo aretiranih.

Dr. V. Holzer (Krems a. D.)

Usoda orientalskih kristjanov.

Kako malo sočutja imajo današnje krščanske države do občin krščanskih interesov, je prav posebno pokazala lozanska konferenca. Kako malo umevanja je našlo na primer več milijonsko armensko ljudstvo, ki se že stoletja bori za svojo narodno svobodo, ki ima toli razvit jezik in kulturo, pa je predano neprestanemu klanju! Tudi izgon Grkov iz male Azije in vrnitev Turkov v Trakijo ni tako malopomemben dogodek, kakor se javnemu mnenju v Evropi zdi. V severnoameriških državah v tem pogledu globlje vidijo. »Dearborn Independent«, organ Fordov, je decembra lanskega leta opozoril na to, da je razdrapanost Evrope za pristaše izlama vedno signal, da zgrabijo za meč. Pri tem gre za 20 milijonov muslimanov v Afriki (nevštevši Egipt), 26 milijonov na otokih južnega morja in na velikem azijskem otočju vstevši Filipine, 130 milijonov na azijskem kontinentu, 5 milijonov na Balkanu. V »Atlantic Monthly« opozarja Masterman na to, da Turki v Evropi niso nikoli postali domači, da tu nikoli niso pomenili miru in napredka in da zato njihova vrnitev ogroža ves izomikani svet. Neizvršitev sevrške pogodbe, pakt s Kemalom in podpiranje Turčije z municijo bo, kakor pravi Amerikanec, ostalo vedno sramota za Francijo. Tudi francoska »Croix« je tega mnenja; francoska in angleška diplomacija sta podpirali poraz krščanske izomike po izlazu.

Strahne so izgube krščanstva v mali Aziji. Za enkrat je prizadeta grška vzhodna cerkev, toda ona je bila tu nekaka predstraža vesoljnega krščanstva in njega kulture. Kako je nekoč cvetela od apostolov ustanovljena cerkev male Azije! Kdo se ne spomni njenih velikih učnikov, Polikarpa, Vasilija, Gregorija nazianskega in niskega, tisočev njenih mučnikov, neštetihi samostanov v Bitiniji in Smirni, tamošnjih koncilov svete cerkve! Dasi je krščanstvo vsled vpadov Perzijcev in Arabcev, vsled propada bizantinskega cesarstva in nasilne mohamedanizacije trpelo veliko škodo, se je vendar ohranilo kristjanov znatno število. Številke pravijo:

Leta 1914, je štel carigradski grško-pravoslavni patriarhat v deželah okoli Marmarskega morja, na zapadni obali male Azije, ob obrežju Črnega morja ter v Anatoliji in Trakiji 40 metropolij z 1.800.000 verniki. Od teh ostaneta po zmagi kemalistov razun carigradske metropolije samo dve s komaj 350.000 dušami; ostali so zbežali, eni so deportirani, drugi umorjeni. Pa tudi od teh se bo večina izselila, da se umaknejo politični maščevanju, vojni službi pod Turki in drugim šikanam. Kar se tiče pravoslavnih Armencev, jih je že leta 1896 in 1909 oko-

li 200.000 padlo kot žrtev, ob izbruhu svetovne vojne jih je bilo še okoli 1.700.000 pod tremi patriarhi v več ko 40 dijecezah. Približno polovica je padla od rok mladoturkov v velikih masakrih ali pa so bili v masah deportirani med svetovno vojno. Od ostanka jih je 700.000 zbežalo na Kavkaz, v Perzijo, Sirijo in Evropo. Po odhodu Grkov iz male Azije se je najhuje godilo pač tamkaj ostalim Armencem. V sedanjem trenutku jih bo v turških provincih težko več kakor 130.000. V Carigradu jih bo še 150.000. — Katoliških Armencev je bilo 1914 okoli 75.000 z enim patriarhom in okoli 12 dijecezah; tudi tem ni bilo prizanešeno, posebno ne škofom in duhovnikom. Reveži so zdaj po celem svetu raztreseni in jedo grenki kruh emigracije.

Pa kaj to de diplomaciji? Nesreča in smrt okoli 2 milijonov kristjanov, ropane in požgane cerkve, uničena domača cerkvena organizacija? Njej je mar le petrolejskih vrelcev v Mezopotamiji. Oni se ščitijo svoje misijonarje in misijone; toda kaj se zgodi tem, kadar se ves izlam vzdigne in se otrese vpliva Evrope popolnoma? Najbrž bodo vevsele baš svoje misijonarje in njih naprave najprej žrtvovala kakor so brez vsakega interesa gledale uničenje domače krščanske cerkve v mali Aziji. In ta Evropa naj je krščanska?

Ljubljanske novice.

lj Konveniat! V sredo, 14. februarja ob petih, imajo katehetje mesečno skupščino — z nadaljevanjem še ne dovršenega referata. Hkrati se bodo določili dnevi za prejem sv. zakramentov, ozir. za duhovne vaje.

lj Krekova prosveta. Zveza uradnic in trgov. nastavljenk ima jutri v sredo, dne 14. febr. svoje redno predavanje ob pol 8. zvečer. Članice, udeležite se predavanja polnoštevilno in točno. Vljodno so povabljeni tudi članice Slov. kršč. ženske zveze. — Odbor.

lj Mladinski dom na Kodljevem. Nocoj je zabavni večer pri pogrnjenih mizah. Sodeluje godba pod vodstvom kapelnika gosp. Dolinarja. Pestra zabava. Družine in prijatelji dobrodošli! Vstopnina za osebo 3 Din. Začetek ob 7. zvečer. — Odbor bivših salez. gojencev.

lj Mesto venca na grob g. Kregarjevi daruje neimenovani 600 kron, mesto venca na grob g. Košenini pa Marija Bonač 400 K v prid slepcem.

lj Neprijeten doživljal ljubljanske trgovca v Trstu. »Era Nuova« poroča: 27letni ljubljanski trgovec Franc K. je prišel te dni po opravih v Trst. Ko je 9. t. m. ob 11. uri zvečer zapustil kavarno »Al Portici di Chiozza«, se mu je na vsiljiv način pridružila večja družba mladih Težčanov. Moral jim je slediti v neko gostilno, kjer so spili nekaj litrov vina. K. se je hotel družbe na vsak način rešiti, zato je plačal in odšel v kavarno »Roma«. Kmalu je opazil v kavarni par moških iz one družbe, ki so oprezovali okoli njega. K., ki je imel s seboj 30.000 lir, je kmalu vstal in hotel iti v svoj hotel k počitku. Na Oberdanovem trgu pa ga je nenadoma obkolilo pet moških, s katerimi je bil malo prej v družbi. Zgrabili so ga in zahtevali od njega denar. K. se je branil in iz celega grla klical na pomoč. Od raznih strani so začeli prihajati ljudje, naker so ga roparji izpustili in zbežali, kolikor so jih nesele noge. K. je ostala listnica nedotaknjena, a strahu je dovolj užil. Tržaška policija je dozdej izsledila enega izmed roparjev in ga zaprla.

lj Društvo najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odbova seja v sredo dne 14. febr. 1923 ob 20. uri v veliki dvorani Mesnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije. Sv. Petra cesta št. 12 pritličje, desno.

lj Brivski pomočniki v meznem gibanju. Prejeli smo: Vsled zvišanja najemnine za brivske lokale so sklenili brivski mojstri v Ljubljani zvišati cene britju približno za 75—100 odstotkov. Prepričani, da morajo v tem hipu zvišati tudi mizerne mezde delojemalcev, so povabili zaupnike brivskih pomočnikov na tozadevna pogajanja dne 6. t. m. zvečer. Brivski pomočniki so se povabili odzvali in prosili delodajalce, da jim povedo, za koliko odstotkov nameravajo zvišati cene britju, da bi potem sorazmerno mogli staviti svoje zahteve. Brivski mojstri niso hoteli naznačiti odstotkov, ampak so vztrajali na tem, da jim pomočniki stavijo svoje zahteve, naker so zaupniki pomočnikov stavili kot maksimalni 75 odstotni povešek na dosedanje mezde. V nadaljnjih pogajanjih so mojstri pristali na povišanje in sicer 35 do 40 odstotkov. Zaupniki pomočnikov so hoteli na vsak način, da se doseže sporazum in so znižali svoje zahteve na 50 odstotkov, pri čemur so tudi vztrajali. Brivski mojstri so nato naglašali, da so pripravljani plačati 40 odstotkov. Zahtevali pa, da se brivski pomočniki obvežejo, da bodo delali deset ur dnevno, ko izide pravilnik o zakonu o zaščiti delavcev, nadalje naj se pomočniki obvežejo, da ne bodo zahtevali povišanja mezd tako dolgo, dokler brivski mojstri ne zvišajo svoj cenik. Za vse to naj se pomočniki obvežejo pisмено. Brivski mojstri pa nočejo pod nobeno ceno skleniti obvezne kolektivne pogodbe. Tega zaupniki pomočnikov niso mogli sprejeti in so pretrgali vsa nadaljna pogajanja in jih ne bodo nadaljevali tako dolgo, dokler bodo mojstri stavljali takšne pretirane zahteve. Trden sklep pomočnikov je,

vztrajati pri zahtevi na 50 odstotni povešek na dosedanje mezde pri delu, kakor se do sedaj izvršuje. Izdelati se pa mora obojestransko veljavna pogodba, ker to današnja človeška družba zahteva, ne pustimo pa si nikakor vezati rok s tem, kdaj naj zahtevamo povišanje mezd, ker to je odvisno od druginje in ne od nas. Če iz socialnega stališča pogledamo na mizerno življenje brivskih pomočnikov v Ljubljani, kateri prejemajo od svojih mojstrov tedensko 600, 520 in 460 kron mezde brez vsake nadaljne oskrbe, vidimo, da so zahteve brivskih pomočnikov zelo skromne in docela opravičene. Brivski mojstri se vedno sklicujejo na napitnino, katera je žalibog vpeljana v brivski obrt. Umljivo pa je, da naročnik da napitnino pomočniku za dobro postrežbo in ne, da pomore mojstru plačati delavca. Zato gospodje mojstri, odstopite že enkrat od te napitnine. Toliko v vrednost cenjenemu občinstvu, da bo uvidelo, da so zahteve brivskih pomočnikov popolnoma upravičene. — Vodstvo osrednjega društva brivskih pomočnikov.

lj Policijska kronika. Vogel Marjeti na Trnovskem pristanu je bilo 8. t. m. s hodnika ukradeno perilo v vrednosti 2000 K. — 4000 kron vredna veriga je bila ukradena zidar-skemu mojstru Francu Živcu. — 10 kokoši in petelin v vrednosti 1800 K je bilo ukradenih Vinku Križaju.

Stavka cestne železnice.

V pojasnilo občinstvu objavljamo sledeče: Obratno vodstvo c. e. ž. nam je poslalo danes dne 12. februarja ob 13. uri tale dopis:

»Zvezi jugoslovanskih železničarjev v Ljubljani. Podpisano vodstvo je dobilo na Vašo zadnjo spomenico od 5. t. m. od uprave na Dunaju dopis, s katerim izjavlja, da ji ni mogoče ugoditi zahtevi uslužbencev. Glede stavke pa družba pravi: Prosim Vas, pustite naše uslužbenke stavkati toliko časa, dokler ne bodo sami uvideli, da s takimi sredstvi škodujejo zgolj sami sebi.

Obratno vodstvo c. e. ž.
Ing. Toman m. p.

Kakor smo že zadnjič na kratko poročali, smo vložili pri Obratnem vodstvu c. e. ž. že 18. januarja spomenico, s katero so uslužbenci prosili, naj bi se jim dne 1. februarja izplačal enkratni nabavni prispevek v znesku K 2500.— za samce, K 3000.— za oženjene brez otrok in K 3500.— za oženjene s otroci. Ta nabavni prispevek bi stal upravo v celoti K 212000.—

Uprava pa do 1. februarja na to spomenico ni niti odgovorila.

Z ozirom na občinstvo nismo takoj izvajali posledic, temveč smo dne 1. februarja izročili obratnemu vodstvu dopis, s katerim smo zahtevali odgovor do 5. februarja.

Pa tudi na ta dopis uprava ni dala nobenega odgovora.

Z ozirom na občinstvo smo tudi to pot še potrpežli; obenem pa smo z dopisom z dne 5. februarja obvestili pokrajinsko upravo, inšpekcijo rada, delavsko zbornico, mestni magistrat in obratno vodstvo c. e. ž., da bodo stopili uslužbenci dne 7. februarja opoldan v stavko, če dotlej ne bo povoljnega odgovora.

Dalje smo dne 8. junija 1922 sklenili z dunajsko upravo dogovor o raznih uslužbenecih tičečih se ugodnostih. Zastopnik dunajske uprave g. ravnatelj Poschenrieder je po končani razpravi dejal, naj se mu pošlje zapisnik o tem dogovoru na Dunaj v podpis. To smo tudi storili. Dunajska uprava pa je podpis odklonila, češ, da ni v skladu z dogovorom. Konstatiramo, da je to le prazen izgovor, s katerim hoče uprava izbežati uveljavljanju sklenjenega dogovora. Na ponovne urgence po tem zapisniku je dunajska uprava odgovorila obratnemu vodstvu ljubljanskemu takole: »Im Falle wegen Nichtunterschriftung des zugesandten Protokolles eine Betriebseinstellung erfolgen sollte, dann bitten wir, mit der Aussperrung der Bediensteten zu antworten.«

S 1. oktobrom je uprava sporazumno z uslužbenci njihove prejemke nekoliko povišala. Za vseh 68 uslužbencev znaša ta povešek mesečno približno 30.000 K, ki pa je bil krit še od tedanjih rednih dohodkov iz vozniških listkov; vozniški listki so bili takrat po 3 krone.

Navzile temu pa je uprava z 23. novembrom 1922 povišala ceno vozniških listkov od 3 na 4 krone, kar je utemeljevala tudi s tem, da je morala uslužbenec povišati plače.

Dohodki uprave so se s tem poviškom vozniških cen povečali več kot za 200.000 K mesečno; ta svota je ostala v celoti upravi.

Dohodki cestne električne železnice znašajo sedaj dnevno povprečno 30.000 K brez upoštevanja mesečnih, letnih in dijaških vozniških listkov.

Do torka 13. t. m. zvečer bo imela uprava vsled stavke 210.000 K izgube, torej ravno toliko, kolikor bi jo stal zaproseni nabavni prispevek.

Iz tega sledi, da dunajski upravi ne manjka denarja, pač pa, da le iz trme ne ustreže uslužbenecem. Pri tem svojem vsega obojestransko vrednem postopanju ima seveda oporo pri svojih ljubljanskih vodilnih uslužbenecih.

Iz zgoraj citiranih odgovorov dunajske uprave na sledi, da je dunajska uprava stavko izživala.

Nesramnost dunajske uprave presega vse meje. Iz dohodkov ljubljanske električne železnice ima ogromne dobičke; od slovenskih žuljev se redi in živi; zato menda čuti potrebo, uslužbenca izkoristiti in ljubljansko občinstvo šikanirati s tem, da je poglaval uslužbenca brez vse potrebe namenoma v stavko.

Uslužbenec v svojih malenkostnih zahtevah sprlo ogromne draginje ne morejo popustiti.

Danes dne 12. februarja 1923 se je zgledala pri g. pokrajinskem namestniku Hribarju in načelniku oddelka za socialno skrb dr. Goršiču naša deputacija, ki jima je obrazložila vse okoliščine sedanje stavke.

Predsedstvo Zveze jugosl. železničarjev.

Cerkveni vestnik.

c Sodalitas SS. Cordis. V sredo, 14. t. m. ob 5. uri popoldne se bo nadaljeval v znani dvorani razgovor o dr. Srebrničevem poročilu: »Nekaj aktualnih vprašanj za religiozno delo pri nas«. Na vrsti je vprašanje o verskih organizacijah. — Predsednik.

Narodno gledališče.

OPERA.

Torek, 13. februarja: CARMEN. Izven. Ob treh pop. Sreda, 14. februarja: Zaprti. Četrtek, 15. februarja: VRAG IN KATRA. Izven. Petek, 16. februarja: NIZAVA. Red C. Sobota, 17. februarja: PRODANA NEVESTA. A. Nedelja, 18. februarja: RIGOLETTO. Izven.

DRAMA.

Torek, 13. februarja: Zaprti. Sreda, 14. februarja: ZA PRAVDO IN SRCE. Izv. Četrtek, 15. februarja: ČUDEZ SV. ANTONA IN CRNA DAMA IZ SONETOV. Red E. Petek, 16. februarja: UGRABLJENE SABINKE. A. Sobota, 17. februarja: ZA PRAVDO IN SRCE. B.

Popoldanska predstava »Carmen«, napovedana za pustni terek, se zaradi tehničnih zaprek ne vrši. Denar za prodane vstopnice se vrača pri dnevni blagajni v opernem gledališču.

Prosveta.

pr Ličarjev koncert. V ponedeljek, dne 19. februarja ob pol 9. zvečer se vrši v dvorani Filharmonične družbe koncert našega rojaka, pianista g. Cirila Ličarja. Spored obsega sledeče točke: 1. R. Schumann: Kreisleriana: a) Presto, b) Moderato con espressione, c) Molto agitato, d) Lento assai, e) Presto, f) Allegro giocoso. 2. Glasunov: Variacije na rusko temo. 3. Milojević: a) Bojerka, b) Maro Resavkinjo, c) Na djevotvi nji, d) Rasbolelo se belo Dne. 4. Smetana: a) V Čechach, b) Slavnost čeških sedlaku. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni, sedeži po 15, 12, 10, 8 in 6 Din, stojišča 3 in 2 Din.

Turistika in sport.

Vsi člani bivše Gorške podružnice SPD se vabijo na informativen sestanek v Narodno kavarno dne 16. t. m. ob 20. uri. V pretrpu pride ustanovitev planinskega kluba dosedanjih udeležnikov prejšnjih podružničnih izletov.

Raznoterosti.

r Blazna pariška moda. Pariški listi pišejo dosti o novi modi pariških krasotic. Na letošnjih pariških plesih so se prikazale mlade krasotice s srebrnobelimi lasmi. A to niso bile lasulje, kakršne so nosili v dobi rokoka, ampak pravi lasje, srebrnobarvni. Nekateri pariški frizerji vedo, kako se daje lasem kovinasto srebrni lesk, kar pariškim modnim kraljicam neznansko ugaja. Pravijo, da je to neki jako pikantno, ako kuka iz srebrnosivih las mlado dekliško lice. Kdo se še zmeni za sodbu zdravnikov, da bodo radi barvanja pozneje lasje izpadali in bodo njih lepe glave v nekaj letih gole kakor koleno. Seveda potem se bodo modne kraljice izmislile modo golih glav in rekle, da gole glave Parižankam jako dobro pristojajo. O te ženske!

r Največja reja kanarčkov. Največ kanarčkov na svetu se izgodi na Nemščem. »Berliner Tagblatt« prinaša o reji kanarčkov na Nemškem zanimive podatke: Nemški je tekom let postala naj-

večji kana na svetu in vzdržuje številne »vos« teh popularnih pevcev v daljne dežele. Več stotisoč kletk s kanarči pošlje vsako leto v Ameriko, da se to izplača, bomo videli iz naslednjega: Na Nemškem stane danes dobro izučen kanarček 30.000 mark, Amerika pa plača reja za srednje dobrega peva 20 dolarjev, a najboljši pevec stane celo 80 do 40 dolarjev. Na ta način Nemci delajo dobro kupčijo z valuto. Z izvozom kanarčkov se pejačo na Nemškem velike trditve, kolih nakupovalci prehojijo vso nemško deželo ter pošiljajo. ... anke pošiljajo po 10.000 in celo 100.000 kanarčkov preko oceana. Ameriški prekupci pošiljajo ... kega peva ... ga jabo, da, pitčkom je pridružen med poljo celo poseben spretnostnik. Tri do petsto teh kletk se skupaj poveže in izroči pr ... oskrbniku. S takimi pošiljkami grejo tudi ... gozdni pevec, namenjeni posebno nemškim kolonistom, ki v teh poročih »tijo« svojo domovino. Svi ... so ... več kanarčkov izredili v Hareu, a nekaj let sem v velikem obsegu tudi v Berlinu, zlasti se bavijo s tem ... vske družine.

r Medeni tedni, ki trajajo že tri leta. V Londonu se nahaja mlad zakonski par Healy, ki je odpotoval pred tremi leti iz Chicaga z namenom, da prebije mesec dni na Japonskem. Toda medeni tedni na Japonskem so se razvijali tako ugodno, toliko je bilo zabave in raznovrstnega veseljačenja, da se ameriški par kar ni mogel ločiti od teh krajev. Zlasti se ne potem, ko se je mlada nevesta priučila izborni tretljati s puško in sta začela zakonca hoditi na razne čestokrat precej novarne love. Obhodila sta obilo vzhodnega sveta in videla razne neznane kraje v Srednji Aziji. Sedaj odpotujeta v Ameriko, pozvana od staršev radi neke važne družinske poravnave, nato odpotujeta takoj zopet proti vzhodu.

r Top, ki prekosi »debelo Bertoe«. Iz Pariza poročajo: Dva artiljerijska strokovnjaka Galliot in Bory sta izkonstruirala nov top, ki prekosi slovečo »debelo Bertoe«. Ta top seže s svojim izstrelkom dalje kakor »Bertoe«, pa ima tudi to prednost, da po izstreljenju ne odskoči nazaj. Francoski listi pozivljajo zbornico, da naj tej iznajdbi posveti posebno pozornost.

Načelnikom krajevnih organizacij L. B. O.!

Rok določen v doposlani okrožnici, se vsled položaja skrajša. Opozorite članke, naj bodo pripravljeni na brzogovorni poziv.

Osrednji načelnik L. B. O.

Dohodnina. Določbe o dohodninskem davku po zakonu o osebnih davkih. Pregledno sestavi Valentin Zun. Cena 8 Din, po pošti 1 Din več. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Ker je rok za vlaganje napovedi podaljšana do konca februarja, priporočamo vevležno knjigo vsakemu davkoplačevalcu.

GUMENE PETE in GUMENE POTPLATE

ceneje in trajnije se kakor usnani! Najbolje varstvo proti vlagi i mraza!

Meteo. uradno poročilo.

Ljubljana, 13. febr. 1923. m. m. v. št.

čas opazovanja	temperatura v zraku	temperatura v tleh	temperatura v vodi	relativna vlažnost	visokost
11. 2. 21 h	34.5	1.5	3	obl.	—
12. 2. 7 h	735.1	1.5	1.9	obl. v.	2.4
12. 2. 14 h	735.1	1.5	1.3	obl.	—

Dva učenca

za strojarsko obrt sprejemem takoj. Stanovanje in hrana v hiši. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 863.

KUHARICO

samostojno in snažno iščemo proti dobri mesečni plači v trgovsko hišo. — Naslov se izve v upravnistvu »Slovenca« pod številko 865.

Tropadstrenno hišo

v mestu Ljubljana PRODAM. Stanovanje TAKOJ pristo. — Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod številko 860.

Pisalni STROJI:

REMINGTON, ADLER, ERIKA, takoj po ceni naprodaj. — Vprašati: KLOBČAVER, Komenskega ulica 26, dvorišče, levo (gostilna Brezovšak). 827

Gatrista

z dobrimi spričevali sprejemem takoj k polnojarmentiku. Več povedo na Gruberjevem nabrežju št. 22 in Prule št. 8.

TRGOVSKI LOKAL

v sredini mesta, prometna ulica, oddamo s avgustom. — Ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod »TRGOVSKI LOKAL«.

Trgovski učenec

deček, 14 let star, zdrav, krepak, ki je dovršil 3 gimnazije, želi vstopiti v pouk v neki večji trgovini z mešanim blagom v mestu ali na deželi. Pojasnila o tem daje župan občine Dedni dol pri Višnji gori.

Pisarno oddamo

s mesecem avgustom. Obstoji iz več sob. Ponudbe na upravo pod »PISARNA«.

Pošten dijak

višjih razredov, kateri bi 10 letnemu dečku pomagal pri učenju, dobi brezplačno stanovanje. — Ponudbe pod »RESLJEVA CESTA« na upravo »Slovenca«.

Samostojno šiviljo

za slavnate KLOBUKE sprejemem takoj v službo. Biti mora izurjena, pridna moč, izveščana v vsej stroki, za električno obrat. Plača dobra po dogovoru. — Ponudbe z zahtevo plače naj se pošljejo na trdiko Prociukiewicz in drug, Karlovac. Oskrba in stanovanje zagotovlj.

MLADENIČ

z boljše družine, 17 let star, zdrav in krepak, že nekoliko vpeljan pri lesni trgovini, želi brezplačnega mesta pri lesni trgovini v nadaljno naobražbo. Zadevne ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod šifro: LESNA TRGOVINA 739.

SENO

Graščina na Pragerskem ima naprodaj nekaj vagonov prvovrstnega sladkega SENA v balah, ki se lahko takoj odpremi. — Cenjene ponudbe na Oskrbništvo. 807

Plašče, kostume, toalete itd.

zvršu em po najnovejši modi. — Fina izdelava. — Točna gostre ba. — Cene solidne. — Avg. konič, modni ateli e Sp. S. S. Krozov. ul. 23/I. 454

Lokomobila Lanz

28/34 HP naprodaj ali se zamenja za 60 HP. Naprodaj je tudi manjši parni kotel, primeren za mlekarne. Pojasnilo daje Gruberjevo nabrežje št. 8.

Zahvala.

Za vse izkazano sočutje povodom smrti naše preljube mame, tašče, gospe

Elize Czižek

izrekamo najsrčnejšo zahvalo vsem prijateljem in znancem ter vsem ostalim, kateri so jo spremili na poslednji poti.

ZALUJOČI OSTALI.

Poravnajte naročnino!

Iščem služkinjo

za takoj, k mali družini (en 3 leten otrok); razumeti mora v kuhinji in sobah. Plača po dogovoru. Poštene PRIMORKE od 26 do 30 let imajo prednost. — Osebo ali pismo se je zgledati pri IVANU SEVER, trgovcu, VELENJE.

Vo no in nauta no le arstvo

PAVLIČ JAKOB :: DOMZALE oblastveno preizkušeni tesarski mojster.

Polenovka

pepelnično sredo in vsak petek v gostilni pri »BOBENČKU«.

Kupim vilo

ENO- ali DVODRUŽINSKO — v Ljubljani. — Ponudbe na upravo lista pod šifro »VILA«.

Harmonij in klavir

PRODAM, oba v dobrem stanju. Harmonij je primeren tudi za cerkev. — Več pove I. ZUPAN, Bukovca, p. Vodice. —

Singerjev stroj

ZA AZURIRANJE prodam vsled presejitve. Cena precej ugodna. Stroj čisto nov. Naslov pri upravi »Slovenca«. 848

Zastopnika in akviziterja

marljivega, solidnega in poštenega, išče za Celje, Maribor, Ptuj, Kranj, Novo mesto, Kočevje, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Subotica, Beograd, Skoplje, Split: anončno in reklamno podjetje JOSO ZORMAN, Ljubljana, Gledališka ulica 2, tel. 231. — Uprava stenskih reklamnih načrtov mest in kopalšč kraljevine S. H. S. 843

Koranit

zajamčeno pravi asbest-škrili za kritje streh. — Ne premočiti — Ne pozebel — Proti ognju in viharju popolnoma siguren. — Neomejeno trpežen. — Teže na 1 m² 12 kg. — Cenik in proračun pošlje

Franc Hočevvar, Zirovnica (Moste) Gor.

ELIN, družba za električno industrijo d. z. o. z.

ELIN gradi električne centrale.

ELIN proizvaja in dobavlja vse električne stroje in elektrotehnične aparate in izdelke.

ELIN projektira brezplačno vse naprave in obrate, ki so v zvezi z elektrotehniko.

Tehnične pisarne in zaloge:

Ljubljana, Dunajska cesta palača Ljubljanske kreditne banke, Maribor, Veštrinska ulica 11.

Ivan Zakotnik

mesini tesarski mojster Ljubljana, Dunajska cesta 46. Telefon št. 379. Telefon št. 378.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrožje za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; strepi, razna tla, stopnice, paviljoni, verande, lesene ograde it. d.

Gradba lesenih mostov, Jezov, milnov. Parna žaga. Tovarna furnirja.

Brez posebnega obvestila.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljani sin, brat in stric, gospod

Oskar Treo

v nedeljo, dne 11. t. m. nenadoma preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, dne 13. t. m. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Gospodarska cesta 12. na pokopališče k Sv. Križu.

Bodi mu blag spomin!

V Ljubljani, dne 12. februarja 1923.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Žalostnim srcem naznanjamo sorodnikom prijateljem in znancem, da je naš ljubljani soprog, oče, brat, svak in stric, gospod

Josip Šprager

policijski nadstražnik v. p.

previden s tolažili sv. vere, v nedeljo, dne 11. februarja t. l. ob 11. uri popoldne v 37. letu starosti v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bo v torek, dne 13. t. m. ob 4. uri popoldne iz Leonišča k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 12. februarja 1923.

RODBINA ŠPRAGER.

KUPUJEM z dokazom legitimacije stara, tudi pokvarjena

dvokolesa, motorje,

PISALNE, SIVALNE in še razne druge stroje. — F. BATJEL, Ljubljana, Karovska cesta šte. 4. 609

Novo Wanderer-motorno KOLO 4½ PS naprodaj.

Ponudbe prosi trdka HENRIK KENDA, Ljubljana, Mestni trg. 755

Kupi se HARMONIJI

dobro ohranjen. — Naslov pove hišnik invalidskega doma v Ljubljani. 835

Kupim plašč motornega kolesa

v dobrem stanju, dimenzije 26X2. Ponudbe na upravo pod »PNEUMATIKA«.

SENO in SLAMO

Seno 900 K, slama 600 K za 100 kilogramov, franko vsaka postaja v Sloveniji, dobavlja domača trdka PUKL in VERCE, Šoštanj. 828

različnih pletenin, majic, nogavic

in rokavic pri trdki: **A. & E. Škaberne** Ljubljana Mestni trg 10

Zrcalna manufaktura, Grosuplje

PRODAJA NA DEBELO po najnižji ceni navadna nebrušena OGLEDALA v različnih velikostih. — Prevzame POPRAVILO (oblaganje) nerazbitih ogledal, kakor tudi oblaganje čistega stekla. — Sprejmejo se POTNIKI proti proviziji. **M. KOŠAK, GROSUPLJE.**

Perje od perutnic

KOKOSJE in PURJE po kron 24.— za kilogram nudi

E. VAJDA, čakovec.

!!! AUTO !!!

BENCIN PNEUMATIKA
OLJE VSA POPRAVILA
MAST IN VOZNE
Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi

JUGO-AUTO d. z. o. z. v Ljubljani.

la Portlandcement

dobavlja

„Gradivo“ trgovsko društvo

Zagreb, Bogovičeva ul. 3.

Brzjav: Gradivo, Telefon 535

Svila, čipke modni nakit!

A. Šinkovc nasl. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg 19.

Salama

prve vrste novo blago

popolno zrela dobiva se povsod i. hr. tvornica salame, suhega mesa in masti

M. Gavrilović sinovi d. d. Petrinja

Glavno zastopstvo za Slovenijo

R. Bunc in drug Ljubljana Celje - Maribor

„DIAMALT“

Pozor pekli »Diamalt«, tvornice Hauser i Sobolka, Beč-Stadlan, v predvojni kakovosti, se edino dobi pri glav. zastopniku za Jugoslavijo **EDUARD DUŽANEC**, Zagreb. Skladišče Strossmajerova 10. Vagajte se ponaredb v prahu ali tekočini!

Popolnoma nov način nalaganja denarja!

15 odstotno in večje obrestovanje gotovega denarja.

Temeljem posebne osnove sprejmemo v naša podjetja solidne delničarje z vlogami počeni od D 50.000— in višje.

Manje vloge se ne sprejemajo. — Vloge so soudeležene na podjetjih in se jim zajamčuje v obliki posebne dividende najmanje 15% letnega obrestovanja.

Vloge in dividende so zagotovljene s popolnim jamstvom podobno vsaki bančni garanciji.

Vloge se morejo tudi odpovedati. Diskrecija je vlagalcem in interesentom popolnoma zajamčena.

Ustmene in pismene informacije dajo vsak dan **BRACA JANEKOVIĆ** lesna trgovina in parna žaga d. d. ZAGREB, Kukovičeva ulica 3.

Prvovrstne reference iz tuzemstva in inozemstva so gg. interesentom na razpolago.

Lekarna

Mr. ph. F. Kuralta

Ljubljana, Gosposvetska cesta 10

nasproti evangeljske cerkve

se je otvorila včeraj dne 12. t. m.

Potrji globoke žalosti naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš dobi, iskreno ljubljani brat, svak in stric, gospod

Ivan Mankoč

trgovec z lesom v Trstu

po dolgi, mučni bolezni previden s tolažili sv. vere izdihnil danes ob pol 1 uri zjutraj svojo plemenito dušo.

Pogreb se vrši iz Zaloške ceste šte. 11 na južni kolodvor, odkoder prepeljejo truplo v Trst. Dan pogreba se objavi v listih.

Venci se hvaležno odklanjajo.

Ljubljana, 12. februarja 1923.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Povodom bridke izgube naše srčno ljubljene in ljubeče soproge, predobre mame, sestre, tete in svakinje, gospe

Ane Košenina

nam je došlo toliko izrazov globokega sočustvovanja, da nam je nemogoče se vsakemu posebej zahvaliti.

Stejemo si v dolžnost, izreči predvsem našo zahvalo gg. zdravnikoma dr. Volavšku in dr. Jenku za njiju požrtvovalni trud za časa bolezni, istotako gg. pevcem za ganljive žalostinke, nadalje darovalcem vencev in šopkov, zatem vsem onim, ki so spremili blago pokojnico na poslednji poti in končno sploh vsem, ki so na katerikoli način skušali tešiti našo neizrekljivo bol.

Srčna hvala vsem in za vse!

Ljubljana, 12. februarja 1923.

Žalujoča rodbina

Košena in ostalo sorodstvo.